

Behovsbedömning

**Ändring av detaljplan för Norrboda-Brunna handels- och verksamhetsområde i
Upplands-Bro kommun, Stockholms län (dnr KS 16/0265)**

Introduktion

Syftet med reglerna kring miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planarbetet för att främja hållbar utveckling (6 kap. 11-18 §§). För att uppnå detta är det av stor vikt att behovsbedömningen genomförs tidigt i planprocessen. I takt med att nytt underlag framkommer bör bedömningen uppdateras, vilket även innebär att tidigare ställningstagande kring betydande miljöpåverkan kan behöva revideras. Hur behovsbedömning och miljöbedömning bäst genomförs beskrivs i Boverkets (2006) och Naturvårdsverkets (2009) vägledning för miljöbedömning av planer.

Verktyget består av sju checklistor. Den första checklisten behandlar särskilda bestämmelser, vilket omfattar om det gäller undantag eller krav på att genomföra miljöbedömning. De efterföljande fem checklistorna utgör kärnan i verktyget och är tematiskt indelade i miljöaspekterna *kulturvärden*, *naturvärden*, *sociala värden*, *materiella värden* och *risker för människors hälsa eller för miljön*. I dessa checklistor ska platsens känslighet och nuvarande förhållanden först beskrivas, för att sedan redogöra för hur planen påverkar dessa förhållanden och hur stor störningen sannolikt kommer att bli.

Det räcker med att planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan för en miljöaspekt för att så ska anses vara fallet och miljöbedömning ska inledas (NFS 2009:1). En fullständig genomgång av alla checklistor bör ändå göras för att klargöra på vilka grunder planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. En fullständig genomgång är även värdefull om det senare visar sig att den först utpekade aspekten inte längre kan antas medföra betydande miljöpåverkan. En väl utförd och dokumenterad behovsbedömning är också en bra utgångspunkt för avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen. Behovsbedömningen har även ett värde för arbetet med planbeskrivningen även om det inte krävs en miljöbedömning.

I den sista checklisten, *Sammanvägd bedömning*, sammanställs ställningstagandena från de tidigare ifyllda checklistorna. Syftet är att få en helhetssyn och just kunna göra en sammanvägd bedömning av inringade aspekter. Den senare delen av checklisten hanterar omfattningen av påverkan och behöver inte fyllas i om det redan har fastslagits att planen medför betydande miljöpåverkan (Boverket 2006, s.19). Råder det fortfarande oklarheter om planens påverkan är betydande kan denna del användas som ett stöd för ställningstagandet. Detta ställningstagande ska avslutningsvis motiveras. Sist i dokumentet beskrivs hanteringen av behovsbedömningen i avsnittet som är benämnt *Hantering*.

Betydande miljöpåverkan

Vid bedömning av betydande miljöpåverkan är det skillnaden mellan den miljöpåverkan som genomförandet av detaljplanen medför och den miljöpåverkan som blir följderna av om detaljplanen inte genomförs, som är i fokus (Naturvårdsverket 2009, s.36). Det står inte entydigt definierat i lagstiftningen eller förarbeten hur stor påverkan ska vara för att den ska antas vara betydande (Naturvårdsverket 2009, s.35). Skälet till detta är sannolikt att det är platsens känslighet och storleken på störningen som avgör om påverkan blir betydande eller inte.

Ju större sannolikheten är för att en viss typ av miljöpåverkan ska inträffa, desto större är risken för att planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan (Boverket 2006, s.20). Likaså ökar risken om varaktigheten blir lång eller om påverkan förväntas uppkomma ofta. Är området särskilt värdefullt eller känsligt eller om det är svårt att avhjälpa negativ påverkan ökar också risken för betydande påverkan.

Kriterierna för bedömning av miljöpåverkan innehåller framför allt negativa aspekter men även positiva aspekter ska beaktas (Boverket 2006, s.18). Det är dock den negativa påverkan som är utslagsgivande vid ställningstagandet om betydande miljöpåverkan. Osäkerhet om vilken påverkan

planens genomförande kan få, bör hanteras som en risk för betydande miljöpåverkan. En positiv påverkan av en aspekt kan inte vägas mot en negativ påverkan av en annan (Boverkets 2006, s.18).

Särskilda bestämmelser			
4 kap. 35 § PBL	Undantag från miljöbedömning: En särskild mkb för detaljplaner med <i>standardförfarande</i> behöver inte upprättas om planen enbart gäller något av nedan nämnda ärenden, och mkb:n i detta ärende är aktuell och tillräcklig.	Undantag	
		Ja	Nej
5 kap. 7 a § PBL	Gäller detaljplanen enbart en verksamhet som tillståndsprövas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 6 § MB (A- eller B-verksamhet), och är mkb:n i detta ärende aktuell och tillräcklig?		X
	Gäller detaljplanen enbart en åtgärd som prövas genom fastställande av en vägplan enligt väglagen (1971:948) eller en järnvägsplan enligt lagen (1995:1649) om byggande av järnväg, och är mkb:n i detta ärende aktuell och tillräcklig för detaljplanen?		X
Kommentar			
4 § mkb-förordningen	Krav på miljöbedömning: En detaljplan ska antas medföra betydande miljöpåverkan om genomförandet kan antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 §.	Krav	
		Ja	Nej
7 kap. 27 & 28 a §§ MB	Kan genomförandet antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som på ett <i>betydande sätt</i> kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt fågeldirektivet (2009/147/EG) och därmed kräver tillstånd (<i>Skyddad natur</i>)?		X
	Kan genomförandet antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som på ett <i>betydande sätt</i> kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) och därmed kräver tillstånd (<i>Skyddad natur</i>)?		X
Kommentar			

Kulturvärden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till kulturvärden. Checklistan bör utvecklas av eller tillsammans med sakkunnig inom kulturmiljöer.

Beskriv förekomsten av kulturvärden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

- Biologiskt kulturarv ([Information](#))
- Karaktärsdrag i landskap och bebyggelse
- Värdefulla landskapsavsnitt och bebyggelsemiljöer
- Arkitektoniskt värdefulla kulturmiljöer och byggnader
- Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (fornlämningar och fornlämningsområden)
- Immateriella företeelser (till exempel ortnamn eller berättelser som är knutna till platsen)
- Kulturvärden som uppmärksammats av brukare eller allmänhet

Beskrivning

Vattentornet är ett viktigt landmärke

Trädridån mot E18 bedöms som värd att bevara

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade kulturvärdet.

- Statliga byggnadsminnen enligt [3 kap. KML \(SFS 2013:558; BeBR; Förteckning; Vägledning\)](#)
- Kyrkliga kulturminnen enligt [4 kap. KML \(BeBR; Vägledning\)](#)
- Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (fornlämningar och fornlämningsområden) enligt [2 kap. KML \(Fornsök; Vägledning; Lista med lämningstyper\)](#)
- Nationalpark enligt [7 kap. 2 § MB \(SFS 1987:938; Skyddad natur\)](#)
- Naturreservat/Naturvårdsområde enligt [7 kap. 4 § MB \(SFS 1998:1252; Skyddad natur\)](#)
- Kulturresevat enligt [7 kap. 9 § MB \(SFS 1998:1252; Skyddad natur\)](#)
- Naturvårdsavtal enligt [7 kap. 3 § JB; Information; Riktlinjer naturvårdsverket; Skyddad natur\)](#)
- Landskapsbildskyddsområde ([Information; Skyddad natur](#))
- Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt [3 kap. 6 § MB \(Skyddad natur\)](#)
- Riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden enligt [4 kap. 2 § MB \(Skyddad natur\)](#)
- Världsarv ([Information](#))

Beskrivning

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna kulturvärdena.

Beskrivning

Tillkommande byggnader kan påverka landskapsbilden vilket kan påverka vattentornets betydelse som landmärke. En sådan påverkan är ~~Påverkan beror på hur byggnader placeras och dess höjd.~~

Bebyggelse längs med Granhammarsvägen kan medföra att befintlig trädridå behöver avverkas vilket är en irreversibel påverkan. Påverkan beror på hur

	<i>byggnaderna placeras.</i>	
Bedömning av påverkan		
Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?	Ja	
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på kulturvärden?		Nej
Kommentar	<i>Den påverkan som planen kan medföra på kulturvärden (fornlämning och landmärke) bedöms inte vara av sådan art att det innebär risk för betydande miljöpåverkan.</i>	
Hänvisning till bilaga i förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar: Bilaga 2: 1 d och 2 c samt 3 a-b, d-e Bilaga 4: 2 a, c, e-g Miljöaspekter i 6 kap. 12 § p 6 MB som berörs: Bebyggelse, forn- och kulturlämningar och annat kulturarv, landskap		
Naturvärden		
I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till naturvärden. Checklistan bör utvecklas av eller tillsammans med sakkunnig inom ekologi.		
Beskriv förekomsten av naturvärden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.		
Värdefulla naturtyper eller spridningssamband mellan dessa:		
☐ Naturtyper enligt habitatdirektivet (Lista över naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1; Arter & naturtyper i habitatdirektivet; Skyddad natur) ☒ Områden enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering eller objekt med högt naturvärde (Skogens pärlor; Skyddad natur) ☐ Områden enligt Naturvårdsverkets myrskyddsplan eller nationalparksplan (Skyddad natur) ☐ Områden enligt ängs- och betesmarksinventeringen (Skyddad natur) ☐ Värdefulla vatten i enlighet med Levande sjöar och vattendrag (Information: Skyddad natur) ☐ Viktiga spridningssamband mellan de naturtyper som förekommer		
Värdefulla arter eller spridningssamband för dessa:		
☐ Värdefulla fågelarter (I Sverige regelbundet förekommande fågelarter [från bilaga 1 i Fågeldirektivet] för vilka Särskilda skyddsområden skall avsättas) ☐ Värdefulla växt-, djur-, eller svamparter (Lista över arter i habitatdirektivets bilaga 2 som förekommer i Sverige; Arter & naturtyper i habitatdirektivet – Bevarandestatus i Sverige) ☐ Fridlysta växt-, djur-, eller svamparter (4-9 §§ Artskyddsförordningen) ☐ Fortplantningsområden eller viloplats för fridlysta djur (4 § Artskyddsförordningen) Nyckelbegrepp samt fortplantnings- vil- och övervintringsområden) ☐ Rödlistade växt-, djur-, eller svamparter (ArtDatabanken) ☐ Viktiga spridningssamband för de arter som förekommer		
Beskrivning	<i>I norra hörnet tangeras ett sumpskogsområde enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotopskartläggning (Skogens pärlor).</i>	

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade naturvärdet.

- Nationalpark enligt 7 kap. 2 § MB (SFS 1987:938; Skyddad natur)
- Naturreservat/Naturvårdsområde enligt 7 kap. 4 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)
- Kulturresevat enligt 7 kap. 9 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)
- Naturminne enligt 7 kap. 10 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)
- Natura 2000 enligt 7 kap. 27 § MB (Förteckning över områden; Skyddad natur)
- Biotopskyddsområde enligt 7 kap. 11 § MB; övrigt och skogligt biotopskydd i Skyddad natur)
- Generellt biotopskydd enligt 7 kap. 11 § MB, förteckning i SFS 1998:1252 bilaga 1)
- Djur- och växtskyddsområde enligt 7 kap. 12 § MB (Skyddad natur)
- Strandskyddsområde enligt 7 kap. 13-18 §§ MB
- Naturvårdsavtal enligt 7 kap. 3 § JB; Information; Riktlinjer naturvårdsverket; Skyddad natur)
- Stora opåverkade områden enligt 3 kap 2 § MB (ska redovisas i översiktsplan)
- Ekologiskt känsliga områden enligt 3 kap 3 § MB (Information; ska redovisas i översiktsplan)
- Landskapsbildskyddsområde (Information; Skyddad natur)
- Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB (Skyddad natur)
- Riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden enligt 4 kap. 2 § MB (Skyddad natur)
- Världsarv (Information)
- Biosfärsområden (Information; Skyddad natur)
- Våtmarksområden enligt ramsarkonventionen (Information; RAMSAR-områden i Skyddad natur)
- Skyddade marina områden enligt OSPAR (Information; Skyddad natur)
- Skyddade marina områden enligt HELCOM (Information; BSPA-områden i Skyddad natur)

Beskrivning	<i>Inga sådana områden finns inom planområdet. Inga områden ligger i planområdets närhet och som kan antas påverkas av planens genomförande.</i>
--------------------	--

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna naturvärdena.

Beskrivning	X
--------------------	---

Bedömning av påverkan

Kan planen antas medföra påverkan på naturvärden?	Ja	
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på naturvärden?		Nej

Kommentar	Möjligtvis kan planen påverka sumpskogsområdet. Detta verkar dock redan påverkat av den väg och dithörande dike som passerar området.
------------------	---

Hänvisning till bilaga i förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar:

Bilaga 2: 1 d och 2 c samt 3 a-b, d-e

Bilaga 4: 2 a, c, e-g

Miljöaspekter i 6 kap. 12 § p 6 MB som berörs:

Biologisk mångfald, djurliv, växtliv, mark, vatten, landskap

Sociala värden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till sociala värden. Checklistan bör utvecklas av eller tillsammans med sakkunnig inom exempelvis friluftsliv, rekreation, parker, grönområden och näringsliv.

Beskriv förekomsten av sociala värden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

- Parker och andra grönområden inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse (tätorts- eller bostadsnära natur) (2 kap. 7 § PBL)
- Lämpliga platser för lek, motion och annan utevistelse (2 kap. 7 § PBL), t.ex. badplatser, skidbackar, lekplatser, ridstigar, cykelleder, skidspår, motionsspår, vandringsleder, jakt och fiske, orientering, skogsmulle, scouting och klättring.
- Tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och annan utevistelse (8 kap. 9 § PBL)
- Tysta områden
- Turistdestinationer
- Mötesplatser
- Sociala värden som uppmärksammats av brukare eller allmänhet

Beskrivning	<i>Planområdet utgör ett tätortsnära grönområde bevuxet med naturmark. Dock innehåller det troligtvis inga höga värden för rekreation, lek och vistelse och det nyttjas sparsamt för dessa ändamål, enligt MKBn för den nu gällande detaljplanen. Området är också påverkat (avverkning och sprängning av berg) som en del av den gällande planens genomförande. Trafikbuller från E18 begränsar upplevelsevärdena och det finns tillgång till områden med högre värden i närheten.</i>
--------------------	---

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade sociala värdet.

- Nationalpark enligt 7 kap. 2 § MB (SFS 1987:938; Skyddad natur)
- Naturreservat/Naturvårdsområde enligt 7 kap. 4 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)
- Kulturresevat enligt 7 kap. 9 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)
- Strandskyddsområde enligt 7 kap. 13-18 §§ MB
- Naturvårdsavtal enligt 7 kap. 3 § JB; Information; Riktlinjer naturvårdsverket; Skyddad natur)
- Stora opåverkade områden enligt 3 kap 2 § MB (ska redovisas i översiktsplan)
- Landskapsbildskyddsområde (Information; Skyddad natur)
- Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB (Skyddad natur)
- Riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden enligt 4 kap. 2 § MB (Skyddad natur)
- Världsarv (Information)
- Biosfärsområden (Information; Skyddad natur)

Beskrivning	<i>Inga sådana områden påverkas.</i>
--------------------	--------------------------------------

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna sociala värdena.

Beskrivning	<i>Stora delar av den naturmark som finns i området idag kommer att exploateras, ett mindre område kan behållas mot den befintliga bebyggelsen. Det område som märks</i>
--------------------	--

	<i>ut som naturmark i gällande detaljplans västra del bevaras i sin helhet i det nu aktuella planförslaget.</i>	
Bedömning av påverkan		
Kan planen antas medföra påverkan på sociala värden?	Ja	
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på sociala värden?		Nej
Kommentar	<i>Grönområdet bedöms inte vara betydelsefullt för närrekreation idag. Eftersom det finns områden med högre kvaliteter i närheten leder till bedömningen att exploatering av området inte leder till en betydande påverkan på sociala värden. Exploatering av området kan innebära att de gröna ytor som bevaras får en större betydelse för närrekreation.</i>	
Hänvisning till bilaga i förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar: Bilaga 2: 1 d och 2 a, c samt 3 a-b, d-e Bilaga 4: 2 a, c, e-g Miljöaspekter i 6 kap. 12 § p 6 MB som berörs: Befolkning, landskap		

Materiella värden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till materiella värden. Checklistan bör utvecklas av eller tillsammans med sakkunnig inom exempelvis miljö, näringsliv och trafik.

Beskriv förekomsten av materiella värden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

Naturreсурter med högre förnyelseförmåga:

- Skog (skogsbruk)
- Fiske (vilt och odling)
- Mark till rennäring
- Ängs- och betesmark (jordbruk)
- Vilda växter och djur (t.ex. bär och fisk)
- Energiresurser (t.ex. vattendrag, vind, sol)
- Färskvatten (ytvattenförekomster)

Naturreсурter med ingen/låg förnyelseförmåga:

- Åkermark (även plöjbar betesmark, jordbruk)
- Mineraler, bergarter, jordarter
- Energiresurser (t.ex. torv, kol)
- Färskvatten (grundvattenförekomster)
- Övriga geologiska resurser (t.ex. landformer, och fossil)

Övriga materiella värden:

- Rekreation, idrott, friluftsliv och turism (större anläggningar)
- Energiförsörjning (t.ex. anläggningar för energiproduktion, elnät [stamnät, regionnät, lokalt elnät, transformator- och kopplingsstationer, utlandskopplingar], ledningsnät för fjärrvärme och fjärrkyla, gasledningsnät, drivmedelstationer för båt och bil)
- Hälso- och sjukvård (t.ex. sjukvård, apotek, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre)
- Information och kommunikation (t.ex. telefoni, internet, radiokommunikation)
- Vatten och avlopp (t.ex. reningsverk och ledningsnät för vatten- och avloppsvatten, reservoar, brandpost, tryckstegrings- och pumpstationer, tömningsstationer för båt)
- Renhållning (t.ex. deponier, återvinningscentraler och återvinningsstationer)
- Skydd och säkerhet (t.ex. domstolsväsendet, åklagarverksamhet, militärt försvar, kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll)
- Transporter (t.ex. bil-, järn-, gång- och cykelväg, flygplats, hållplatser och stationer, färjelägen, hamn, bro, omlastningspunkter, parkering för bil och cykel)

Beskrivning

Berg och skog kommer att sprängas bort och avverkas till förmån för mer hårdgjorda ytor. Mälaren, som är vattentäkt för över en miljon människor, är recipient för dagvatten från området.

Två elledningar går genom området i nordsydlig riktning. En vattenledning går genom området i nordsydlig riktning.

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade materiella värdet.

- Miljöskyddsområde (7 kap. 19-20 §§ MB; Okänt om miljöskyddsområden förekommer)
- Vattenskyddsområde (7 kap. 21- 22 §§ MB; SFS 1998:1252; Skyddad natur)
- Jord- och skogsbruk (3 kap 4 § MB)
- Riksintresse för rennäring, yrkesfiske eller odling av akvatiska djur och växter (3 kap 5 § MB)
- Riksintresse för fyndigheter av ämnen eller material (3 kap 7 § MB)
- Riksintresse för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution,

kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering (3 kap 8 § MB)

Riksintrasse för totalförsvaret (3 kap 8 § MB)

Beskrivning Vattenskyddsområde Östra Mälaren.

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna materiella värdena.

Beskrivning *Hårdgjorda ytor medför större mängder dagvatten. Skyddsföreskrifterna kräver att utsläpp av dagvatten inte får ske direkt till ytvatten utan föregående rening och det ska finnas möjlighet till fördröjning och uppsamling.*

Bedömning av påverkan

Kan planen antas medföra påverkan på materiella värden?

Ja

Kan planen antas medföra *betydande* påverkan på materiella värden?

Nej

Kommentar *Området avrinner mot Görväln. Dagvattnet från området kommer öka kraftigt i och med exploateringen. Sannolikt kommer nederbörden öka framöver, inte minst tillfällena med kraftig nederbörd. Recipienten vattenförekomsten Mälaren-Görväln bedöms inte uppnå MKN för kemisk ytvattenstatus, bland annat pga kadmium och bly. För vattenförekomsten anges också att tillförseln av näringsämnen (fosfor) från dagvatten är en betydande påverkanskälla. I Görväln bedöms statusen för näringsämnen ligga på gränsen mellan God och måttlig status. För MKN finns ett icke försämringskrav, även av enskilda kvalitetsfaktorer (Weserdomen).*

Beräkningen av föroreningsbelastning och bedömning av påverkan på Mälaren avseende MKN och som dricksvattentäkt i MKBn för den tidigare detaljplanen visar att föroreningsbelastningen blir mycket stor. Med åtgärder bedöms konsekvenserna som små till måttliga, utan åtgärder bedöms risken öka att uppsatta miljömål för Mälaren (MKN) bli svårare att nå. Befintlig damm är överbelastad och exploateringen medför en betydande ökning av tillflödet till dammen.

Den nya detaljplanen utgjorde en del av ovan nämnda (nu gällande) detaljplan men har en annan markanvändning, varför en direkt jämförelse inte är möjlig. Exploateringen i och med den nya planen bedöms medföra en sådan ökning av dagvatten och föroreningar, bland annat kadmium och bly samt näringsämnen, att det medför risk för att uppsatta miljömål (MKN) för Mälaren kan bli svårare att nå om inte de åtgärder tillämpas som beskrivs i dagvattenutredningen där omfattande magasinering kommer att användas.

Hänvisning till bilaga i förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar:

Bilaga 2: 1 c-d och 2 a-c samt 3 a-b, d-e

Bilaga 4: 2 a, c, e, g

Miljöaspekter i 6 kap. 12 § p 6 MB som berörs:

Bebyggelse, mark, vatten, materiella tillgångar

Risker för människors hälsa eller för miljön

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till risker för människors hälsa eller för miljön. Checklistan bör utvecklas av eller tillsammans med sakkunnig inom miljö- och hälsoskydd.

Beskriv risker för människors hälsa eller för miljön i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

- Extrema naturhändelser (t.ex. stormar, höga vattenstånd, översvämning, ras och skred, torka, värmebölja, lavin, erosion, jordbävning, epidemier, extrem kyla)
- Olyckor (t.ex. farliga anläggningar, farligt gods, brand, trafikolycka inkl. tåg- och flygolycka)
- Verksamheter eller störningar som medför risk för omgivningen (t.ex. buller, vibrationer, ljus, lukt, damm, sot, luftföroreningar inklusive allergiframkallande ämnen, utsläpp till vatten, markföroreningar)
- Inomhusmiljö (t.ex. ljus, buller, fukt, temperatur, radon, strålning, elektromagnetiska fält)
- Vattenbrist, tele- eller elavbrott, fjärrvärmefall, IT-bortfall, transportstörning, drivmedelsbrist
- Klimatfaktorer (t.ex. lokalklimat, skuggning)

Beskrivning

En bulleranalys visar att de ekvivalenta bullernivåerna vid fasad vid byggnaderna mot Granhammarsvägen samt vid de övre planen på vissa högre byggnader inne i området mellan 65-70 dBA. Bebyggelsen mot Granhammarsvägen är uppdelad i tre huskroppar och gavlarna på dessa, samt gavlar på höga hus längre in i området, utsätts för ekvivalenta bullernivåer mellan 60 och 70 dBA. Riktvärdena för buller innebär att där ekvivalenta bullernivåer överskrider 60 dBA vid fasad ska minst hälften av bostadsrummen vara vända mot en sida med som högst 55 dBA ekvivalenta nivåer. De höga nivåerna vid gavlarna innebär att detta blir svårt i dessa lägen. I dessa lägen blir det också svårt att klara riktvärdet för små lägenheter (< 35 kvm). Riktvärdet 50 dBA ekvivalenta nivåer för uteplats blir svårt att klara för det norra kvarteret mot Granhammarsvägen.

Utifrån de allmänt tillgängliga luftföroreningskartor som SLB analys publicerat framgår det att varken miljö kvalitetsnormerna för partiklar eller kvävedioxid överskrids inom planområdet. Vad gäller luftkvalitet i relation till miljö kvalitetsmålet "Frisk luft" så ligger värdena för partiklar (år och dygn) nära miljö kvalitetsmålet (år = 15 ug/m³ (mikrogram per kubikmeter) och dygn (30 ug/m³ (mikrogram per kubikmeter)).

Granhammarsvägen är sekundärled för farligt gods. I anslutning till planområdet medges enligt gällande detaljplan en bensinmack.

Redogör för de miljö kvalitetsnormer som inte följs eller riskerar att inte följas i de områden som kan antas påverkas av planen.

- Miljö kvalitetsnormer för utomhusluft ([SFS 2010:477](#); [Information](#); [Beslutade eller föreslagna åtgärdsprogram](#); [Överskridanden av miljö kvalitetsnormerna 2014](#))
- Miljö kvalitetsnorm för buller ([SFS 2004:675](#); [Åtgärdsprogram för omgivningsbuller](#); [Trafikverkets](#)

åtgärdsprogram enligt förordning om omgivningsbuller)

- Miljökvalitetsnorm för kvantitativ status för grundvatten (SFS 2004:660; VISS, se statusklassn.)
- Miljökvalitetsnorm för kemisk status för grundvatten (SFS 2004:660; VISS, se statusklassning)
- Miljökvalitetsnorm för ekologisk status för ytvatten (SFS 2004:660; VISS, se statusklassning)
- Miljökvalitetsnorm för kemisk status för ytvatten (SFS 2004:660; VISS, se statusklassning)
- Miljökvalitetsnormer för havsmiljö (SFS 2010:1341; HVMFS 2012:18; HVMFS 2012:18; statusklassning kommer att finnas i åtgärdsprogram för havsmiljön som fastställs 2016.)

Beskrivning	<i>MKN uppnår ej god kemisk status för vattenförekomsten Mälaren-Görvån, på grund av prioriterade ämnen (kvicksilver, polybromerade difenyletrar (PBDE), antracen, nickel, kadmium, bly och tribyultenn. Diffusa påverkanskällor, däribland dagvatten, bedöms medföra betydande påverkan vad gäller tillförseln av fosfor. I Görvån bedöms statusen för näringsämnen ligga på gränsen (med överlapp) mellan God och Måttlig status.</i>
--------------------	---

Planens påverkan

Beskrivning	<p><i>Avrinningen till vattenförekomsten kommer öka och mängden föroreningar kommer också att öka, bland annat för kadmium och bly som idag klassas som "uppnår ej god status". Tillförseln av näringsämnen kommer också att öka.</i></p> <p><i>Vissa delar av bebyggelsen, främst närmst Granhammarsvägen kommer att få höga bullernivåer och i vissa lägen (gavlar) kommer det att behövas särskilda lösningar för att klara riktvärdena (hälften av rummen mot sida med max 55 dBA ekvivalenta bullernivåer).</i></p> <p><i>Närheten till Granhammarsvägen innebär att boende kommer utsättas för luftföroreningar. Inga miljökvalitetsnormer överskrids men halterna för PM 10 ligger nära värdena för bedömning av miljökvalitetsmålet Frisk luft.</i></p> <p><i>Bebyggelse nära Granhammarsvägen innebär risker kopplade till transporter och hantering av farligt gods.</i></p>
--------------------	--

Bedömning av påverkan

Kan planen antas medföra risker för människors hälsa eller för miljön?	Ja	
--	----	--

Kan planen antas medföra <i>betydande</i> risker för människors hälsa eller för miljön?		Nej
---	--	-----

Kommentar	<i>Vattenförekomsten klarar inte MKN för kemisk ytvattenstatus (flera kvalitetsfaktorer) samt bedöms ligga på gränsen mellan God och Måttlig status vad gäller näringsämnen (ekologisk status). Beräkningar i föregående detaljplans MKB visar att flödena av dagvatten och mängden föroreningar kommer öka kraftigt, bland annat för ämnen som idag kategoriseras "uppnår ej god status". Utan åtgärder kan dessa försvåra uppfyllandet av uppsatta miljömål för vattenförekomsten.</i>
------------------	--

Detaljplaneförslaget utgör en del av området för gällande plan, men med annan markanvändning. Totalt sett kommer stora delar av området aktuellt i föregående plan att exploateras (dock genom två olika planer) varför den sammanlagda risken för påverkan på miljön bedöms vara ungefär densamma.

Andra risker för människors hälsa bedöms uppstå på grund av: Riktvärdena för trafikbuller vid bostadsbyggnader ändrades i juli 2017. Denna bedömning utgår från dessa värden. Buller från spår och vägtrafik bör inte överskrida 60 dBA ekvivalent bullernivå vid fasad och vid uteplats 50 dBA ekvivalenta och 70 dBA maxnivåer. Uppfylls inte detta bör hälften av rummen vara vända mot sida med max 55 dBA ekvivalenta bullernivåer. För mindre lägenheter bör inte 65 dBA ekvivalenta nivåer överskridas. Bullerberäkningen visar att de ekvivalenta nivåerna är över 60 dBA mot Granhammarsvägen samt i vissa andra lägen (översta våningar vid höga hus) som gjorts visar att det i vissa lägen (gavellägen) kan bli svårt att klara riktvärdena. På en uteplats blir det svårt att klara riktvärdet 50 dBA utan åtgärder.

Halterna av partiklar (PM10) ligger i nuläget närheten av miljökvalitetsmålet för frisk luft. Minskad trafik i och med den nya typen av användning av området kan medföra att halterna minskar jämfört med idag tillåten användning som handel.

Bebyggelsen ligger närmare än 75 meter till Granhammarsvägen vilket är inom Länsstyrelsens rekommenderade skyddsavstånd. I Riskpolicy för markanvändning intill transportleder för farligt gods anges att riskerna alltid ska bedömas vid planering inom 150 meter från transportled för farligt gods. En riskutredning har tagits fram till det aktuella planförslaget.

Hänvisning till bilaga i förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar:

Bilaga 2: 1 d-f och 2 a, c samt 3 a-b, d-e

Bilaga 4: 2 a, c-g

Miljöaspekter i 6 kap. 12 § p 6 MB som berörs:

Människors hälsa, mark, vatten, luft, klimatfaktorer

Sammanvägd bedömning		
Särskilda bestämmelser		
Gäller undantag från att genomföra miljöbedömning?		Nej
Gäller krav på att genomföra miljöbedömning?		Nej
Betydande miljöpåverkan		
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på kulturvärden?		Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på naturvärden?		Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på sociala värden?		Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på materiella värden?		Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> risker för människors hälsa eller för miljön?		Nej
Bedömning	<i>Planförslaget bedöms medföra risk för betydande miljöpåverkan vad gäller vattenkvalitet på grund av dagvatten och människors hälsa på grund av buller.</i>	
Påverkans totaleffekt		
Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?	Ja	
Kan planen antas medföra påverkan på naturvärden?	Ja	
Kan planen antas medföra påverkan på sociala värden?	Ja	
Kan planen antas medföra påverkan på materiella värden?	Ja	
Kan planen antas medföra påverkan på risker för människors hälsa eller för miljön?	Ja	
Bedömning	<i>Påverkan på kulturvärden, naturvärden och sociala värden bedöms bli små. I övrigt samma som i föregående bedömning.</i>	
Är det fortfarande oklart om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan bör omfattningen av planens påverkan fastställas som stöd för det slutliga ställningstagandet.		
Kan möjliga effekter till följd av planen föranleda att allmänhetens behov av information är betydande?		
Beskrivning	<i>Effekter till följd av planens genomförande bedöms inte medföra särskilt behov av information till allmänheten. Undantaget gäller de som bor i direkt anslutning till planområdet.</i>	
Planens karaktäristiska egenskaper måste beaktas, särskilt planens omfattning.		

Beskrivning	<i>Planområdets fysiska omfattning bedöms inte vara betydande.</i>
Planens karaktäristiska egenskaper ska beaktas, särskilt planens förening med andra planer?	
Beskrivning	<i>Planförslaget är inte förenligt med gällande ÖP där området är utsett som verksamhetsområde.</i>
I vilken utsträckning har planen betydelse för andra planers miljöpåverkan?	
Beskrivning	<i>Påverkan på i synnerhet dagvatten, men även kulturmiljö och landskapsbild, på grund av det intilliggande handelsområdet kan förstärkas av planförslaget.</i>
I vilken utsträckning har planen betydelse för genomförande av gemenskapens miljölagstiftning?	
Beskrivning	<i>MKN för ytvattenförekomsten Mälaren-Görväln bedöms kunna påverkas negativt på grund av ökade mängder dagvatten (tungmetaller och näringsämnen). En ökning av mängderna bly och kadmium innebär en försämring av kvalitetsfaktorerna eftersom dessa redan idag bedöms som "uppnår ej god". Med åtgärder beskrivna i dagvattenutredningen bedöms MKN kunna hållas oförändrad.</i>
Motiverat ställningstagande	
<p><i>Miljöaspekter som påverkas av den nya detaljplanen bedöms främst vara kopplade till människors hälsa (buller, risk och luftkvalitet) samt påverkan på ytvatten i och med ökade mängder dagvatten till vattenförekomsten Mälaren-Görväln. Påverkan på befolkning, kulturmiljö, materiella tillgångar och växt- och djurliv bedöms vara försumbara.</i></p> <p><i>Genomförandet av detaljplanen bedöms inte medföra risk för betydande miljöpåverkan. Bebyggelsen mot Granhammarsvägen kommer utsättas för höga bullernivåer. Riktvärdena klaras i och med att hälften av boningsrummen kan vändas mot en sida med max 55 dBA ekvivalenta bullernivåer. Boverkets byggregler gällande bullernivåer inomhus bedöms kunna uppfyllas genom fasad- och fönsteråtgärder. Risk på grund av olyckor på Granhammarsvägen bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan eftersom bebyggelsen vänder sig bort från Granhammarsvägen och därmed inbjuder inte ytan mellan bebyggelsen och vägen till stadigvarande vistelse. En riskutredning tas också fram för detaljplanen. Med samma resonemang bedöms inte heller luftföroreningar medföra risk för betydande miljöpåverkan eftersom bebyggelsen är vänd bort från Granhammarsvägen. Friskluftsintag bör inte placeras mot Granhammarsvägen. Mängden dagvatten kommer öka i en stor omfattning jämfört med nuläget och i och med det också mängden föroreningar. Statusklassningen för vattenförekomsten Mälaren-Görväln är God vad gäller ekologisk status och Uppnår ej god för kemisk status. Kvalitetskravet är god ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus. För detaljplanen tas en dagvattenutredning fram vilken antas innehålla liknande åtgärder som för den nu gällande detaljplanen. I den tidigare dagvattenutredningen samt i MKBn för den nu gällande planen bedöms föroreningsmängderna kunna minskas i en sådan omfattning att endast små negativa konsekvenser bedöms uppstå.</i></p>	
<p>Hänvisning till bilaga i förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar: Bilaga 2: 2 a-b samt 3 c Bilaga 4: 1 a-b, e samt 2 b</p>	

Hantering

Behovsbedömningen har genomförts Tyréns AB och Upplands-Bro kommun. Följande konsulter har varit delaktiga under arbetet: Jon Halling, hållbarhetskonsult Tyréns AB.

Vid bedömningen av om genomförandet av en detaljplan ska antas medföra en betydande miljöpåverkan ska kommunen ge den eller de länsstyrelser, kommuner och andra myndigheter som berörs av detaljplanen tillfälle att yttra sig i enlighet med [6 § mkb-förordningen](#).

Kommunens bedömning i frågan om en detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska, enligt [6 § mkb-förordningen](#), göras tillgängligt för allmänheten.

Referenser

Boverket (2006). Miljöbedömningar för planer enligt plan- och bygglagen – en vägledning. Boverket.

Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar (SFS 2014:24)

Kulturmiljölagen (1988:950) (SFS 2014:694)

Jordabalk (1970:994) (SFS 2015:419)

Miljöbalken (1998:808) (SFS 2014:713)

Miljökonsekvensbeskrivning för detaljplan för Kungsängen-Tibble 1:331 m fl. (2015-01-07)

Naturvårdsverket (2009). Handbok med allmänna råd om miljöbedömning av planer och program.

Utgåva 1. Naturvårdsverket.

NFS 2009:1. Naturvårdsverkets allmänna råd om miljöbedömningar av planer och program [till 6 kap. miljöbalken samt förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar]. Naturvårdsverkets författningssamling.

Plan- och bygglagen (2010:900) (SFS 2014:477)

Proposition 2003/04:116